

COM(2026) 12 final - Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Uniunea egalității: Strategia de combatere a rasismului pentru perioada 2026-2030

Obiectivele propunerii: Strategia urmărește să răspundă persistenței rasismului structural și discriminării rasiale în UE, în ciuda progreselor realizate prin Planul de acțiune 2020–2025, și să ofere un cadru strategic mai coerent, pe termen mediu, pentru acțiuni coordonate la nivel european, național, regional și local. Scopul adoptării Strategiei UE de combatere a rasismului pentru perioada 2026–2030 este consolidarea Uniunii ca spațiu al egalității, democrației și respectării drepturilor fundamentale, prin combaterea rasismului sub toate formele sale, inclusiv a rasismului structural, asigurarea aplicării efective a legislației privind nediscriminarea și protecția împotriva infracțiunilor motivate de ură, promovarea unei abordări intersecționale a egalității și consolidarea coeziunii sociale, securității și competitivității Uniunii Europene, astfel încât toate persoanele să beneficieze de drepturi și oportunități egale, fără discriminare pe criterii de rasă sau origine etnică.

Examinare/dezbatere

fără termen pentru

finalizarea documentului:

Comisia pentru afaceri europene

Aviz/proces-verbal:

Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse,
culte și minorități

Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și
validări

Termen pentru depunerea avizului/procesului-verbal:

18 martie 2026

COMISIA
EUROPEANĂ

Strasbourg, 20.1.2026
COM(2026) 12 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Uniunea egalității: Strategia de combatere a rasismului pentru perioada 2026-2030

INTRODUCERE

Uniunea Europeană (UE) apără unitatea, democrația și respectarea drepturilor omului. Diversitatea persoanelor care trăiesc în UE este unul dintre cele mai mari atuuri ale sale, după cum se afirmă în tratatele fondatoare. UE este o Uniune a egalității, „întemeiată pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților”¹. Acest fundament al ordinii juridice a UE implică un **mediu fără rasism, în care fiecare persoană să poată să prospere și să contribuie la bunăstarea societății sale**. Într-o perioadă în care aceste valori sunt puse sub semnul întrebării, UE este alături de cetățenii săi, le apără drepturile și libertățile și nu acceptă pe teritoriul său nicio formă de rasism sau discriminare pe motiv de rasă sau origine etnică.

În 2020, Comisia a adoptat Planul de acțiune al UE de combatere a rasismului pentru perioada 2020-2025, marcând o nouă etapă ambițioasă în efortul UE de a combate rasismul sub toate aspectele sale. Planul de acțiune a fost o inițiativă inovatoare care a contribuit la protejarea tuturor persoanelor din UE împotriva rasismului și a discriminării rasiale. Acesta a propus numeroase măsuri de combatere a rasismului care să fie implementate la nivelul UE, la nivel național, regional și local, inclusiv inițiative legislative de consolidare a protecției împotriva discriminării rasiale² și un sprijin sporit pentru organizațiile societății civile (OSC) care luptă împotriva rasismului, prin intermediul programului „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori” (CEDV).

În plus, Comisia a continuat să construiască un cadru solid de combatere a rasismului, prin consolidarea parteneriatelor cu omologii, prin desemnarea primului coordonator al Comisiei pentru combaterea rasismului și prin stabilirea de dialoguri cu organizațiile societății civile și cu experții din statele membre. Planul de acțiune a avut ca rezultat **adoptarea de către 14 state membre a unor planuri de acțiune naționale sau regionale de sine stătătoare împotriva rasismului**. După cum s-a subliniat în Raportul privind punerea în aplicare a Planului de acțiune al UE de combatere a rasismului, de la adoptarea planului s-au înregistrat progrese semnificative, în special în ceea ce privește combaterea rasismului structural, adoptarea unei abordări intersecționale a procesului de elaborare a politicilor care integrează diferite forme de discriminare și introducerea considerentelor legate de combaterea rasismului în mai multe domenii de politică, de exemplu în politicile din domeniul educației, al ocupării forței de muncă și al sănătății.

Planul de acțiune al UE de combatere a rasismului pentru perioada 2020-2025 a contribuit la plasarea rasismului în centrul dezbaterilor publice privind pluralismul, egalitatea și nediscriminarea și a promovat o mai mare conștientizare a amenințării pe care rasismul o reprezintă pentru valorile Uniunii consacrate la articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE). Cu toate acestea, este nevoie de eforturi suplimentare: **în 2023, aproape doi europeni din trei încă percepeau discriminarea rasială ca fiind larg răspândită în țara lor din UE** (61 % pe motiv de culoare a pielii, în creștere cu 2 puncte procentuale față de 2019 și 65 % pe motiv de apartenență la etnia romă, în creștere cu 4 puncte procentuale)³.

Pe baza realizărilor anterioare și recunoscând eforturile care mai trebuie depuse, președinta Ursula von der Leyen a anunțat o **strategie de combatere a rasismului în orientările sale**

¹ Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), articolul 2

² Pentru detalii suplimentare, se vedea: Raportul privind punerea în aplicare a Planului de acțiune de combatere a rasismului

³ Sondaj Eurobarometru – Discriminarea în Uniunea Europeană (2023)

politice pentru perioada 2024-2029. Această inițiativă reflectă **apelul Parlamentului European în favoarea continuării activităților Planului de acțiune de combatere a rasismului după 2025**, prin elaborarea unei veritabile strategii a UE⁴. **Statele membre au salutat anunțul referitor la strategia de combatere a rasismului și și-au afirmat angajamentul ferm de a combate rasismul și toate formele de ură**⁵.

Această strategie răspunde în primul rând nevoii **de a apăra valorile UE, de a consolida o Uniune a egalității** și de a garanta că societățile din UE rămân deschise, pluraliste și favorabile incluziunii. În plus, **combaterea rasismului este un interes în materie de securitate**⁶ și o **investiție strategică în stimularea competitivității UE**. Potrivit unui studiu recent al OCDE, discriminarea rasială și etnică ar genera pierderi anuale la nivelul PIB-ului UE de până la 12,7 miliarde EUR.

Pentru a asigura creșterea și stabilitatea, este esențial ca persoanele afectate de rasism și discriminare rasială să își poată valorifica întregul potențial de lucrători, antreprenori și lideri. Crearea unor economii prospere și a unor societăți bazate pe coeziune depinde de abordarea directă a provocării persistente reprezentate de rasism. Drumul către o veritabilă Uniune a egalității necesită acțiuni ambițioase și susținute care să asigure drepturi și oportunități egale pentru toți. Această strategie este ghidată de obiectivul de **combatere a rasismului sub toate formele sale, inclusiv rasismul împotriva persoanelor de culoare, atitudinile discriminatorii față de romi, antisemitismul, rasismul împotriva persoanelor asiatice și ura față de musulmani**. Ea abordează rasismul în general, prin acțiuni specifice de combatere a discriminării.

În concordanță cu toate strategiile referitoare la Uniunea egalității, Strategia de combatere a rasismului se bazează pe o **abordare politică intersecțională menită să soluționeze problema complexității inegalităților cu care se confruntă persoanele vizate de forme multiple și combinate de discriminare**⁷. Aceasta este aliniată îndeaproape la strategiile actuale și viitoare ale UE privind egalitatea, precum și la alte inițiative importante ale Comisiei⁸.

Această strategie se bazează pe rezultatele unui amplu proces de consultare⁹ și include atât măsuri specifice, cât și acțiuni de integrare a combaterii rasismului în toate politicile UE. În special, ea încadrează activitatea coordonatorilor Comisiei privind combaterea rasismului, combaterea antisemitismului și susținerea vieții evreiești, combaterea urii față de musulmani, precum și activitatea Comisiei privind egalitatea, incluziunea și participarea romilor, protecția drepturilor fundamentale și combaterea infracțiunilor motivate de ură. În plus, strategia se aliniază și la constatările Grupului de dezbatere al cetățenilor europeni privind combaterea

⁴ Rezoluția Parlamentului European din 10 noiembrie 2022: Justiția rasială, nediscriminare și combaterea rasismului în UE (2022) 0389

⁵ A se vedea, de exemplu, Concluziile Consiliului privind combaterea rasismului și a antisemitismului, Concluziile Consiliului European din 18 decembrie 2025, schimburile din cadrul Consiliului Justiție și Afaceri Interne (Justiție) – Consilium și al Consiliului Ocuparea Forței de Muncă, Politică Socială, Sănătate și Consumatori

⁶ Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, articolul 67 alineatul (3). Uniunea depune eforturi pentru a garanta un nivel ridicat de securitate prin măsuri de prevenire și combatere a criminalității, a rasismului și a xenofobiei [...].

⁷ Discriminare bazată pe rasă sau origine etnică se poate intersecta cu discriminarea legată de alte caracteristici sau identități, cum ar fi sexul, handicapul, vârsta, religia sau convingerile, orientarea sexuală, identitatea de gen, mediul/statutul socioeconomic, agravând dezavantajele. De asemenea, ura împotriva migranților se intersectează frecvent cu rasismul și îl consolidează.

⁸ Inclusiv cele referitoare la romi, combaterea antisemitismului și susținerea vieții evreiești, egalitatea de gen, egalitatea pentru persoanele LGBTQI+, drepturile persoanelor cu handicap, combaterea urii față de musulmani, combaterea urii în general, integrare și incluziune, drepturile copilului, locuințe la prețuri accesibile, locuri de muncă de calitate, combaterea sărăciei, societatea civilă

⁹ Exprimați-vă părerea: Strategia de combatere a rasismului – cerere de contribuții și consultare publică. Tineri și organizațiile de tineret ale societății civile au participat la consultările organizate în cadrul procesului Comisiei de verificare din perspectiva impactului asupra tinerilor.

urii din societate, care a formulat recomandări menite să combată ura sub toate formele sale și să promoveze respectul reciproc.

CAPITOLUL I – COMBATEREA RASISMULUI STRUCTURAL

Înțelegerea rasismului structural pentru a-l combate în mod eficace

Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței (ECRI) a Consiliului Europei definește rasismul ca fiind „convingerea că un motiv precum «rasa»¹⁰, culoarea, limba, religia, cetățenia sau originea națională ori etnică justifică disprețul față de o persoană sau un grup de persoane sau noțiunea de superioritate a unei persoane sau a unui grup de persoane”. Cei care se confruntă cu rasismul resimt adesea efectele unui astfel de dispreț atunci când își caută o locuință sau un loc de muncă, în mediul profesional sau când solicită acces la educație¹¹. Acest dispreț poate conduce uneori la discriminare pe motiv de rasă sau origine etnică.

Rasismul resimțit de-a lungul vieții se acumulează și ridică bariere. Această formă persistentă de rasism este adesea denumită „rasism structural”. Impactul său poate fi mai dăunător decât cazurile izolate de discriminare rasială, deoarece refuză accesul la egalitatea de șanse și se poate menține de la o generație la alta¹². Studiile Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) evidențiază barierele și impactul acestora asupra vieții persoanelor afectate de rasism și discriminare rasială¹³. De exemplu, în UE, speranța de viață a femeilor și bărbaților romi/nomazi este cu 7,4 și, respectiv, cu 8 ani mai mică decât cea a femeilor și bărbaților din populația generală. Cât despre persoanele de origine africană din UE, deși majoritatea desfășoară o activitate remunerată (71 %), aproape jumătate (46 %) sunt supracalificate pentru locul lor de muncă. De asemenea, familiile musulmane din UE sunt de trei ori mai expuse riscului de a se confrunta cu lipsuri materiale severe (19 %) decât familiile din rândul populației generale (6 %). Rasismul poate contribui în mod semnificativ la astfel de inegalități.

Acest aspect este abordat de statele membre în cadrul activităților derulate la nivel național pentru combaterea rasismului. În acest context, **Comisia propune facilitarea elaborării de către statele membre a unei definiții de lucru a rasismului structural, în cadrul grupului de experți** privind punerea în aplicare la nivel național a Planului de acțiune al UE de combatere a rasismului¹⁴.

În conformitate cu Strategia UE privind combaterea antisemitismului și susținerea vieții evreiești, Comisia și toate statele membre se angajează **să combată toate formele de antisemitism** și denunță fiecare formă în mod egal. Comisia și toate statele membre utilizează definiția antisemitismului formulată de Alianța Internațională pentru Comemorarea Holocaustului (IHRA)¹⁵.

¹⁰ Trimiterea la „originea rasială și etnică” se face în conformitate cu terminologia juridică utilizată la nivelul UE și la nivel internațional. Comisia împărtășește însă opinia comună potrivit căreia „rasele” se bazează exclusiv pe idei construite social și respinge noțiunea de „rase” biologice.

¹¹ FRA 2023: *Being Black in the European Union* („Ce înseamnă să fii persoană de culoare în Uniunea Europeană”)

¹² OCDE 2025: *Monitorizarea și evaluarea impactului planurilor naționale de acțiune împotriva rasismului*

¹³ FRA 2025: *Rights of Roma and Travellers in 13 European Countries* (Drepturile romilor și nomazilor în 13 țări europene), FRA 2023: *Being Black in the European Union* („Ce înseamnă să fii persoană de culoare în Uniunea Europeană”), FRA 2024: *Being Muslim in the European Union* („Ce înseamnă să fii musulman în Uniunea Europeană”)

¹⁴ Format din experți din statele membre și observatori, și anume Agenția pentru Drepturi Fundamentale a UE, Comisia Europeană împotriva Rasismului a Consiliului Europei, Norvegia. Este vorba despre un subgrup care activează în cadrul Grupului la nivel înalt pentru combaterea infracțiunilor motivate de ură și a discursurilor de incitare la ură și al Grupului la nivel înalt pentru nediscriminare, egalitate și diversitate.

¹⁵ Definiția antisemitismului formulată de IHRA poate fi consultată la adresa <https://holocaustremembrance.com/resources/working-definition-antisemitism>.

În conformitate cu Cadrul strategic al UE pentru egalitatea, incluziunea și participarea romilor, Comisia și toate statele membre se angajează să pună în aplicare politici eficace pentru a atinge obiectivele stabilite în ceea ce privește **combaterea atitudinilor discriminatorii față de romi** și îmbunătățirea incluziunii socioeconomice și a participării romilor.

Pentru a **combate ura față de musulmani** în UE, Comisia va efectua un studiu cuprinzător asupra modului în care se manifestă aceasta și va propune acțiuni pentru a o contracara și pentru a ajuta statele membre și experții în eforturile lor de a elabora o definiție de lucru a urii față de musulmani, care să îmbunătățească înțelegerea comună și să crească nivelul de conștientizare.

Memorie, educație și sensibilizare

Memoria joacă un rol esențial în ceea ce privește combaterea rasismului structural, punerea la dispoziția persoanelor afectate de rasism a mijloacelor de care au nevoie pentru a acționa și sensibilizarea cu privire la excluziune și stereotipuri. **Instituțiile UE sprijină respectarea zilelor comemorative** legate de rasism și istoria grupurilor afectate de rasism și discriminare rasială¹⁶. Comisia va continua să sprijine proiecte care explorează moștenirea istoriei globale a Europei (inclusiv colonialismul) și impactul acesteia asupra societăților, de exemplu în cadrul programului CEDV.

Sclavia¹⁷, genocidul și holocaustul sunt integrate în istoria europeană și au consecințe profunde asupra societăților de astăzi, care au nevoie de educație și cunoștințe istorice pentru a înțelege rădăcinile rasismului. Bazându-se pe acțiunile de combatere a rasismului și antisemitismului în educație, derulate alături de UNESCO¹⁸, **în 2026 Comisia va lansa, împreună cu această organizație, un proiect comun care va consolida combaterea rasismului în educație** și va fi aliniat la prioritățile cadrului strategic al Spațiului european al educației și ale Strategiei UE pentru tineret. Scopul proiectului va fi promovarea educației împotriva rasismului la nivel național, prin dimensiunea educațională a planurilor naționale de acțiune împotriva rasismului și antisemitismului.

Rolul mass-mediei este esențial în conturarea imaginii persoanelor care pot fi afectate de rasism. **Comisia va organiza un ciclu de seminare dedicate combaterii rasismului în mass-media, inclusiv pe platformele de comunicare socială**, la care vor participa jurnaliști, organizații ale societății civile și reprezentanți ai comunităților afectate de rasism. Comisia va lansa, de asemenea, o **campanie de comunicare la nivelul UE cu privire la Uniunea egalității** pentru a implica publicul în promovarea incluziunii și combaterea discriminării.

Consolidarea cunoștințelor și elaborarea de politici bazate pe date concrete

Cercetarea academică joacă un rol esențial în combaterea rasismului, prin furnizarea bazei de date necesare pentru elaborarea de politici eficace de combatere a rasismului. Agenda de politici privind Spațiul european de cercetare 2025-2027 urmărește să facă sistemul european de cercetare și inovare mai favorabil incluziunii. Comisia **va elabora orientări privind punerea în aplicare a unei abordări intersecționale în politica de cercetare și inovare** pentru a se asigura că cercetarea este sensibilă la nevoile persoanelor afectate de rasism. În

¹⁶ De exemplu, Ziua internațională pentru eliminarea discriminării rasiale, Ziua europeană de comemorare a comerțului cu sclavi, Ziua Internațională de Comemorare a Victimelor Holocaustului, Ziua europeană de comemorare a genocidului împotriva romilor

¹⁷ Declarația summitului UE-CELAC din 2023

¹⁸ Combaterea antisemitismului prin educație

plus, alianțele universităților europene depun eforturi pentru a elabora strategii și inițiative de promovare a diversității și incluziunii¹⁹.

Centrul Comun de Cercetare al Comisiei va efectua un studiu privind rolul platformelor de comunicare socială în formarea atitudinilor tinerilor față de diversitatea etnică și va lansa un exercițiu de analiză prospectivă pentru a înțelege posibilele tendințe viitoare, inclusiv modul în care rasismul și discriminarea rasială ar putea continua să afecteze UE și elaborarea unor contramăsuri eficace.

Programe precum **Orizont Europa** vor sprijini în continuare proiecte care promovează coeziunea socială, egalitatea și incluziunea, în special acțiunile Marie Skłodowska-Curie, care vor continua să încurajeze diversitatea și incluziunea în cadrul comunității cercetării. În paralel, **Comisia încurajează statele membre și instituțiile de învățământ superior să integreze educația și cercetarea împotriva rasismului în învățământul superior**, promovând mentalități favorabile incluziunii și dotându-i pe viitorii profesioniști cu competențele de care au nevoie pentru a recunoaște și combate rasismul și discriminarea în domeniile lor.

Îmbunătățirea colectării de date referitoare la egalitate

Datele fiabile privind egalitatea sunt esențiale pentru combaterea rasismului și pentru integrarea eficace a considerentelor legate de combaterea rasismului în politicile UE și în politicile naționale, regionale și locale. Grupul operativ al Eurostat pentru statisticile privind egalitatea și nediscriminarea elaborează orientări la nivelul UE pentru a îmbunătăți comparabilitatea standardelor și a metodelor statistice de colectare a datelor referitoare la grupurile expuse riscului de discriminare. În acest context, **statele membre sunt încurajate să consolideze colectarea și coordonarea datelor armonizate privind egalitatea**, prin intermediul institutelor lor naționale de statistică.

Subgrupul pentru date privind egalitatea al Grupului la nivel înalt al UE pentru nediscriminare ajută statele membre să îmbunătățească utilizarea și colectarea datelor privind egalitatea²⁰. Comisia va continua să coopereze cu agențiile UE, precum FRA, **Fundația Europeană pentru Îmbunătățirea Condițiilor de Viață și de Muncă și Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați**, pentru a oferi asistență tehnică în colectarea datelor privind egalitatea, inclusiv a datelor referitoare la discriminarea intersecțională.

De asemenea, Comisia va pregăti o recomandare pentru a îmbunătăți colectarea, analiza și utilizarea datelor dezagregate privind egalitatea, în conformitate cu cadrele juridice naționale și ținând seama de orice sarcină administrativă suplimentară. Comisia va dezvolta în continuare instrumente pentru a urmări și monitoriza progresele înregistrate în direcția realizării unei Uniuni a egalității și în punerea în aplicare a strategiilor privind egalitatea, inclusiv prin date privind discriminarea pe criterii de origine etnică și rasială. Comisia va organiza o masă rotundă europeană la nivel înalt pe tema datelor privind egalitatea, care va reuni principalele părți interesate pentru a promova în continuare colectarea și utilizarea datelor privind egalitatea, în conformitate cu cadrele juridice naționale.

FRA va efectua un al patrulea sondaj privind imigranții și descendenții imigranților pentru a extrage date cuprinzătoare despre persoanele expuse riscului de discriminare rasială, precum

¹⁹ Raport privind rezultatele și potențialul transformator al inițiativei privind universitățile europene

²⁰ A se vedea Nota de orientare referitoare la colectarea și utilizarea datelor privind egalitatea pe baza originii rasiale sau etnice

și un sondaj privind situația romilor, care va veni în sprijinul activităților legate de strategia și cadrul strategic al UE privind romii. Pentru a stimula colectarea datelor, **Comisia va publica, de asemenea, în 2027 un nou sondaj Eurobarometru privind discriminarea.**

Comisia:

- va implementa un proiect comun cu UNESCO pentru a consolida educația împotriva rasismului;
- va realiza un studiu cuprinzător privind manifestările urii față de musulmani;
- va lansa o vastă campanie de comunicare privind o Uniune a egalității, care să implice cetățenii din întreaga UE pentru a promova incluziunea și a combate discriminarea;
- va elabora orientări privind punerea în aplicare a unei abordări intersecționale în politica de cercetare și inovare, astfel încât cercetarea să fie sensibilă la nevoile persoanelor afectate de rasism;
- va pregăti o recomandare de îmbunătățire a colectării, analizei și utilizării datelor dezagregate privind egalitatea, în conformitate cu cadrele juridice naționale;
- va publica în 2027 un nou sondaj Eurobarometru privind discriminarea.

Statele membre sunt încurajate:

- să sprijine integrarea în învățământul superior a educației și a cercetării împotriva rasismului;
- să amelioreze colectarea de date armonizate privind egalitatea prin intermediul institutelor naționale de statistică.

CAPITOLUL II – ASIGURAREA RESPECTĂRII LEGISLAȚIEI PRIVIND COMBATEREA DISCRIMINĂRII ȘI INTENSIFICAREA PROTECȚIEI ÎMPOTRIVA URII RASIALE

- *Peste jumătate din persoanele din UE afirmă că discriminarea pe motive precum apartenența la etnia romă (65 %), culoarea pielii (61 %) și originea etnică (60 %) ²¹ este larg răspândită.*
- *96 % dintre evrei afirmă că s-au confruntat cu antisemitismul în ultimul an, iar 80 % consideră că fenomenul s-a înrăutățit în ultimii ani ²².*
- *Aproape jumătate dintre persoanele de origine africană din UE se confruntă cu rasismul în viața lor de zi cu zi ²³.*

Rasismul poate duce la discriminare pe criterii de rasă sau origine etnică. Protecția împotriva discriminării rasiale sau etnice este consacrată în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și în legislația UE privind combaterea discriminării. Directiva privind egalitatea rasială interzice „discriminarea bazată pe rasă sau origine etnică”, survenită atunci când anumite persoane sunt tratate mai puțin favorabil sau sunt dezavantajate în comparație cu alte persoane, din motive care țin de originea lor etnică sau rasială. Directivele privind

²¹ Sondaj Eurobarometru 2023: Discriminarea în Uniunea Europeană

²² FRA 2024: Jewish People's Experiences and Perceptions of Antisemitism (Experiențele evreilor în materie de antisemitism și percepțiile lor în legătură cu acest fenomen)

²³ FRA 2023: Being Black in the European Union („Ce înseamnă să fii persoană de culoare în Uniunea Europeană”)

standardele aplicabile organismelor de promovare a egalității au fost adoptate pentru a asigura o mai bună aplicare a normelor privind combaterea discriminării.

În ceea ce privește infracțiunile, un act legislativ esențial este Decizia-cadru privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal. Anumite manifestări grave ale rasismului și xenofobiei²⁴ trebuie să constituie o infracțiune în toate țările UE și să fie pasibile de sancțiuni eficace, proporționale și disuasive.

Toate persoanele din UE ar trebui să se poată bucura pe deplin și în mod egal de drepturile lor. Cu toate acestea, există cazuri de discriminare, hărțuire și violență rasială, care rămân adesea neraportate²⁵. **Asigurarea respectării legislației UE și a cadrelor juridice naționale relevante trebuie consolidată** pentru a preveni acest lucru. Protecția împotriva urii rasiale trebuie, de asemenea, să fie asigurată, inclusiv în mediul online, prin acțiuni coordonate ale sistemului judiciar, ale poliției și ale procurorilor.

Consolidarea punerii în aplicare a legislației UE privind combaterea discriminării

O prioritate-cheie a Comisiei este să asigure aplicarea eficace a cadrului juridic solid al UE de combatere a discriminării, astfel încât egalitatea să devină realitate în toate statele membre.

Dovezile arată că sancțiunile eficace împotriva discriminării²⁶ sunt mecanisme esențiale pentru eliminarea barierelor din calea ocupării forței de muncă, a protecției sociale, a educației și a furnizării de bunuri și servicii, inclusiv de locuințe. În acest sens, **raportul Comisiei din 2026 referitor la Directiva privind egalitatea rasială va analiza aplicarea în statele membre și va servi drept bază pentru analizarea modalităților de consolidare a regimurilor lor naționale de sancțiuni.**

Întrucât inteligența artificială (IA) stă din ce în ce mai mult la baza deciziilor și a direcțiilor de politică, este esențial să se valorifice potențialul acesteia și totodată să se atenueze riscurile de perpetuare a prejudecăților rasiale. Raportul Comisiei referitor la aplicarea Directivei privind egalitatea rasială **va analiza aplicarea legislației privind combaterea discriminării în cazurile de discriminare algoritmică.**

Regulamentul privind IA interzice anumite practici de IA deosebit de dăunătoare care sunt incompatibile cu valorile UE (de exemplu, sistemele de IA manipulative care fac apel la ură sau violență împotriva grupurilor protejate sau sistemele de IA care deduc originea rasială din datele biometrice). Comisia va oferi orientări și alte instrumente de sprijin pentru punerea eficientă în aplicare a Regulamentului privind IA, în ceea ce privește interdicțiile și cerințele pentru sistemele de IA cu grad ridicat de risc. Comisia va continua să faciliteze schimburile cu privire la impactul IA asupra persoanelor expuse riscului de discriminare rasială și să sprijine statele membre în punerea în aplicare și în asigurarea respectării legislației UE pentru a preveni și a remedia deciziile potențial discriminatorii facilitate de IA.

Directivele privind standardele aplicabile organismelor de promovare a egalității stabilesc standarde clare și obligatorii pentru a garanta independența și eficacitatea acestor organisme. Comisia va adopta acte de punere în aplicare pentru a stabili indicatori privind funcționarea

²⁴ De exemplu: incitarea publică la violență sau la ură față de un grup de persoane sau un membru al unui asemenea grup, pe motiv de rasă, culoare, descendență, religie sau credință, origine națională sau etnică

²⁵ Rapoarte FRA: Addressing Racism in Policing (Combaterea rasismului în activitățile polițienești); Being Muslim in the EU (Ce înseamnă să fii musulman în UE); Jewish People's Experiences and Perceptions of Antisemitism (Experiențele evreilor în materie de antisemitism și percepțiile lor în legătură cu acest fenomen)

²⁶ Studiu privind sancțiunile pentru discriminarea pe motive rasiale, etnice și religioase

organismelor de promovare a egalității și va monitoriza transpunerea efectivă a ambelor directive în legislația națională până în iunie 2026.

Directiva privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice recunoaște că victimele discriminării intersecționale, inclusiv femeile cu origine rasială sau etnică minoritară, se pot confrunta cu un risc mai mare de violență bazată pe gen. Sprijinind statele membre în procesul de transpunere, **Comisia va acorda atenție provocărilor cu care se confruntă victimele discriminării intersecționale bazate pe originea rasială sau etnică.**

Protejarea cetățenilor împotriva infracțiunilor motivate de ură și a discursurilor de incitare la ură

Protejarea persoanelor împotriva infracțiunilor motivate de ură și a discursurilor de incitare la ură se află în centrul agendei UE de combatere a rasismului. Comisia a inițiat proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor pentru a asigura transpunerea integrală și corectă a Deciziei-cadru privind combaterea rasismului și a xenofobiei²⁷. Comisia va continua să monitorizeze transpunerea și să sprijine schimbul de bune practici în cadrul **Grupului la nivel înalt pentru combaterea infracțiunilor motivate de ură și a discursurilor de incitare la ură**. Comisia încurajează statele membre să amelioreze colectarea de date privind infracțiunile motivate de ură și să extindă formarea autorităților judiciare și a poliției pentru a include infracțiunile motivate de ură, inclusiv prejudecățile rasiale.

Pentru a consolida cadrul de drept penal al UE împotriva infracțiunilor motivate de ură, Comisia a propus o decizie a Consiliului care să adauge discursul de incitare la ură și infracțiunile motivate de ură pe lista „infracțiunilor incriminate de UE”. Această decizie ar permite Comisiei, într-o a doua etapă, să consolideze cadrul juridic privind combaterea discursurilor de incitare la ură și a infracțiunilor motivate de ură. Dată fiind lipsa progreselor în domeniu, **Comisia ia în calcul o inițiativă legislativă bazată pe domeniile existente de criminalitate acoperite de articolul 83 alineatul (1) din TFUE pentru a armoniza definițiile infracțiunilor motivate de ură din mediul online**. Acest lucru ar răspunde recomandărilor Grupului de dezbatere al cetățenilor privind combaterea urii în societate.

Comisia ajută, de asemenea, statele membre să răspundă mai bine la infracțiunile motivate de ură și la discursurile de incitare la ură, sprijinind autoritățile responsabile cu protejarea spațiilor publice, inclusiv a lăcașurilor de cult, în conformitate cu Strategia de securitate internă a UE „Protect EU”.

Victimele infracțiunilor motivate de ură rasială prezintă deficite de încredere și este nevoie de măsuri de sprijin și de capacitate pentru a combate subraportarea și pentru a asigura accesul la căi legale de atac. Parlamentul European și Consiliul au ajuns la un **acord politic cu privire la propunerea de revizuire a Directivei privind drepturile victimelor**²⁸. Aceasta va consolida și mai mult drepturile victimelor, inclusiv ale celor vizate de infracțiuni motivate de ură rasială, prin facilitarea raportării infracțiunilor, printr-o mai bună evaluare a nevoilor victimelor și prin îmbunătățirea sprijinului psihologic și a protecției fizice. În plus, Comisia va adopta o strategie revizuită a UE privind drepturile victimelor.

²⁷ Cazuri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor în UE (cazuri de infringement)

²⁸ Drepturile victimelor în UE – Comisia Europeană: Comisia salută acordul privind consolidarea normelor UE care garantează drepturile victimelor

Riscul de a se confrunta cu ura în mediul online este deseori o realitate pentru minoritățile rasiale sau etnice. Regulamentul privind serviciile digitale (DSA) impune acestor servicii să combată conținutul ilegal și să protejeze drepturile fundamentale prin mecanisme solide de notificare și acțiune, precum și prin obligații detaliate de evaluare și atenuare a riscurilor. Comisia va continua să monitorizeze și să asigure respectarea Regulamentului privind serviciile digitale și, împreună cu Comitetul pentru servicii digitale și cu părțile interesate relevante, **va monitoriza și va sprijini periodic punerea în aplicare a Codului voluntar de conduită privind combaterea discursurilor ilegale de incitare la ură din mediul online**.

Ca parte a Planului de acțiune pentru educația digitală, Orientările actualizate pentru cadrele didactice privind combaterea dezinformării și promovarea alfabetizării digitale vor furniza **sfaturi practice cu privire la modul în care s-ar putea promova cel mai bine toleranța și incluziunea în mediul online**. De asemenea, Comisia va continua să promoveze reziliența societății prin acțiuni de sprijinire a educației în domeniul mass-mediei și prin colaborarea cu semnatarii Codului de conduită privind dezinformarea pentru a îmbunătăți punerea în aplicare a codului și pentru a reduce răspândirea dezinformării virale, inclusiv în relație cu rasismul și cu ura din mediul online.

În paralel, Comisia abordează discursurile de incitare la ură în sport, colaborând îndeaproape cu Consiliul Europei și sprijinind statele membre prin intermediul metodei deschise de coordonare privind combaterea discursurilor de incitare la ură în sport în cadrul Planului de lucru al UE pentru sport.

Combaterea prejudecăților rasiale în administrația publică

O administrație publică eficientă este fundamentul bunei guvernări, al încrederii publice și al coeziunii sociale. Combaterea prejudecăților rasiale în administrațiile publice și în sistemele de justiție este esențială pentru combaterea rasismului. Cooperarea dintre autoritățile publice și comunități sprijină consolidarea încrederii și modelează sentimentul responsabilității comune²⁹. **Comisia încurajează statele membre să ofere programe cuprinzătoare de formare pentru a-i ajuta pe funcționarii publici să recunoască și să combată prejudecățile rasiale**, promovând, în același timp, o mai mare sensibilizare și sensibilitate culturală. Comisia va continua să ofere sprijin în acest scop autorităților naționale, inclusiv în cadrul programului CEDV.

O aplicare responsabilă a legii, care să asigure o protecție egală și un tratament echitabil pentru toți, este un pilon esențial al democrației și al statului de drept. Cu toate acestea, constatările raportului FRA intitulat „Addressing Racism in Policing” (Combaterea rasismului în activitățile polițienești) ilustrează faptul că rasismul în activitățile polițienești include practici discriminatorii de creare de profiluri, comunicarea inadecvată cu caracter rasist și utilizarea excesivă a forței³⁰. Părțile interesate consultate pentru această strategie au subliniat că este nevoie de programe de formare cuprinzătoare pentru autoritățile de aplicare a legii și de o mai mare transparență și responsabilitate la nivelul agențiilor de aplicare a legii³¹. Pentru a oferi orientări suplimentare statelor membre, **Comisia va realiza un compendiu de bune practici menite să prevină practicile discriminatorii de creare de profiluri**.

²⁹ A se vedea, de exemplu: Centrul European de Prevenire a Criminalității: activități polițienești orientate către comunitate în Uniunea Europeană

³⁰ FRA – Addressing racism in policing (Combaterea rasismului în activitățile polițienești)

³¹ Consultare publică deschisă: Strategia de combatere a rasismului

Comisia:

- va sprijini punerea în aplicare a Directivei privind egalitatea rasială, inclusiv prin publicarea unui raport care să pună accent pe aplicarea și asigurarea respectării acesteia în cazurile de discriminare algoritmică;
- va sprijini punerea în aplicare a Regulamentului privind IA pentru a aborda riscurile reprezentate de discriminarea și prejudecățile rasiale;
- va lua în calcul o inițiativă legislativă de armonizare a definițiilor infracțiunilor motivate de ură în mediul online;
- va sprijini transpunerea și aplicarea Directivei revizuite privind drepturile victimelor, consolidând drepturile victimelor, inclusiv pe ale celor vizate de infracțiuni motivate de ură pe criterii rasiale;
- va realiza un compendiu de bune practici pentru a preveni practicile discriminatorii de creare de profiluri.

Statele membre sunt încurajate:

- să pună mai bine în aplicare legislația UE privind infracțiunile motivate de ură și nediscriminarea, inclusiv prin consolidarea regimurilor de sancțiuni;
- să intensifice eforturile de combatere a infracțiunilor motivate de ură în mediul online, inclusiv a celor motivate de rasism;
- să introducă programe de formare cuprinzătoare pentru a-i ajuta pe funcționarii publici să recunoască și să combată prejudecățile rasiale;
- să asigure practici polițienești echitabile și bazate pe dovezi, susținute de măsuri de responsabilizare.

CAPITOLUL III – CONSOLIDAREA EGALITĂȚII ȘI COEZIUNII SOCIALE

- *Peste 3 europeni din 10 au considerat că principalii factori care dezavantajează persoanele care candidează pentru un loc de muncă sunt culoarea pielii (39 %) și originea etnică (34 %)³².*
- *Fiecare al doilea copil rom/nomad (46 %) este educat într-o școală în care toți elevii sau majoritatea acestora sunt romi/nomazi³³.*
- *40 % dintre musulmanii din UE trăiesc în locuințe supraaglomerate, ceea ce reprezintă mai mult decât dublul ratei înregistrate în rândul populației generale a UE (17 %)³⁴.*

Persoanele afectate de rasism se pot confrunta cu discriminarea în domenii fundamentale ale vieții, inclusiv educația, ocuparea forței de muncă, locuințele, asistența medicală și protecția socială. Impactul cumulativ al rasismului are un efect negativ asupra accesului la oportunități egale pe parcursul vieții unei persoane³⁵. Acest lucru contravine valorilor UE, așa cum sunt consacrate în tratate și în Pilonul european al drepturilor sociale, care promovează o societate

³² Sondaj Eurobarometru 2023: Discriminarea în Uniunea Europeană

³³ FRA 2025 – Rights of Roma and Travellers in 13 European countries (Drepturile romilor și nomazilor în 13 țări europene)

³⁴ FRA – Being Muslim in the EU (Ce înseamnă să fii musulman în UE)

³⁵ OCDE 2025: Monitoring and Assessing the Impact of National Action Plans Against Racism (Monitorizarea și evaluarea impactului planurilor naționale de acțiune împotriva rasismului)

favorabilă incluziunii și o economie socială de piață competitivă care asigură locuri de muncă și condiții de lucru echitabile și oferă protecție socială pentru toți.

Educația și cultura favorabile incluziunii, catalizator al egalității și competitivității sociale

Uniunea competențelor urmărește să sprijine sistemele de educație și formare pentru a oferi șanse egale tuturor, indiferent de mediul din care provin. Investițiile într-o populație și o forță de muncă bine educată reprezintă o investiție în competitivitatea, creșterea economică și favorabilă incluziunii, coeziunea socială și teritorială a UE.

Educația joacă un rol esențial în promovarea mobilității sociale și poate fi un puternic egalizator de oportunități. Bazele sunt puse de dobândirea competențelor de bază – alfabetizare, matematică, științe, competențe digitale și educație civică. Introducerea educației civice de la o vârstă fragedă este esențială, ajutându-i pe tineri să își formeze o mentalitate deschisă, care să le permită să aprecieze diversitatea și să cultive respectul reciproc, în conformitate cu valorile europene fundamentale. Arta, cultura și sportul sunt, de asemenea, importante pentru mobilizarea societății împotriva rasismului și pentru promovarea respectului, a incluziunii și a egalității.

Cursanții care aparțin minorităților rasiale sau etnice se pot confrunta cu segregare și obstacole în ceea ce privește accesul la o educație de calitate, ceea ce are un impact negativ asupra succesului lor educațional și asupra tranziției lor către piața forței de muncă³⁶. Prin urmare, echitatea și incluziunea se află în centrul cadrului strategic al Spațiului european al educației, pentru a promova medii educaționale favorabile incluziunii, care să exploateze diversitatea pentru a valorifica talentele Europei și pentru a consolida piețele forței de muncă. **Agenda europeană privind cadrele didactice și formatorii** va aborda formarea și dezvoltarea profesională a cadrelor didactice în ceea ce privește diversitatea și incluziunea, promovând totodată diversitatea la nivelul profesiei de cadru didactic în sine.

Comisia va continua să sprijine reformele educaționale favorabile incluziunii elaborate de statele membre și să promoveze echitatea și incluziunea. Programe precum Erasmus+, Fondul social european Plus (FSE+) și Orizont Europa consolidează aceste eforturi, promovând egalitatea de acces la o educație incluzivă și de calitate, **finanțând formarea cadrelor didactice, cooperarea între școli, proiecte de mobilitate în scopul învățării și cercetarea axată pe educația incluzivă.**

Combaterea rasismului prin politici favorabile incluziunii în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, locuințele și sănătatea

În domeniul ocupării forței de muncă, rasismul și discriminarea rasială pun piedici în calea egalității. Candiții cu nume percepute ca fiind străine se confruntă adesea cu obstacole atunci când încearcă să se integreze pe piața forței de muncă³⁷, ceea ce duce la niveluri mai scăzute de securitate economică. Planul de acțiune privind integrarea și incluziunea urmărește să sprijine integrarea durabilă pe piața muncii a migrantilor și a cetățenilor UE care provin din familii de migranți, încurajând statele membre să sensibilizeze publicul cu privire la discriminarea în procesul de recrutare și la locul de muncă și să consolideze măsurile de combatere a discriminării. Integrarea sporită pe piața forței de muncă este, de asemenea, o

³⁶ New issue paper: Tackling prejudice and discrimination in and through education and training | European Education Area (Un nou document de reflecție: Combaterea prejudecăților și a discriminării în și prin educație și formare | Spațiul european al educației)

³⁷ Susanne Veit, et.al. In your face: a comparative field experiment on racial discrimination in Europe. Socio-Economic Review (Un experiment comparativ pe teren privind discriminarea rasială în Europa)

pârghie politică importantă pentru abordarea deficitelor de pe piața forței de muncă și a nevoilor în materie de competențe cu scopul de a stimula competitivitatea UE.

Comisia se angajează să promoveze diversitatea în ocuparea forței de muncă și să promoveze locuri de muncă mai favorabile incluziunii și **va continua să colaboreze îndeaproape cu Platforma UE a cartelor diversității** pentru a face schimb de bune practici cu privire la inițiativele în materie de incluziune și diversitate (inclusiv diversitate etnică). **Platforma va facilita, de asemenea, dialogul și va oferi orientări, de exemplu cu privire la practicile de angajare favorabile incluziunii.**

Accesul la locuințe decente și la prețuri accesibile este esențial pentru bunăstarea individuală și familială și pentru coeziunea socială. Persoanele care aparțin minorităților rasiale sau etnice sunt adesea afectate de discriminare și întâmpină numeroase bariere pe piața locuințelor, inclusiv condiții inegale pentru chiriași sau cumpărători, obstacole în calea accesului la împrumuturi. Aceste persoane se confruntă în mod disproporționat cu supraaglomerarea, cu condiții de viață precare, cu lipsa de adăpost și cu segregarea³⁸. Astfel de provocări pot fi mai pronunțate în zonele rurale și izolate, cu opțiuni reduse în materie de locuințe³⁹ și servicii publice limitate.

Pentru a înțelege mai bine modul în care discriminarea creează bariere în calea locuințelor la prețuri accesibile, **Comisia va publica un studiu privind discriminarea în domeniul locuințelor**, inclusiv o analiză a practicilor naționale și locale existente. Ca rezultat al Planului european privind locuințele la prețuri accesibile și în contextul viitoarei strategii de combatere a sărăciei, Comisia va prezenta o propunere de **recomandare a Consiliului privind combaterea excluziunii în ceea ce privește condițiile de locuit** pentru a sprijini persoanele care locuiesc în condiții precare și pentru a preveni și combate fenomenul lipsei de adăpost.

Agenda urbană a UE, o inițiativă interguvernamentală care reunește actori de la toate nivelurile de guvernare, și Agenda UE pentru orașe urmăresc să promoveze cartiere diverse și favorabile incluziunii și să reducă disparitățile sociale și teritoriale. În plus, finanțarea din Fondul european de dezvoltare regională și FSE+ poate juca un rol central în îmbunătățirea accesului la locuințe de calitate și la servicii de bază pentru grupurile expuse riscului de discriminare și în elaborarea măsurilor de desegregare⁴⁰.

Disparitățile în materie de asistență medicală reprezintă o altă provocare majoră în lupta împotriva rasismului. Persoanele afectate de rasism raportează adesea o stare de sănătate mai proastă și lipsa accesului la asistență medicală de calitate. Ar trebui să se acorde o atenție deosebită dimensiunii de gen, deoarece femeile migrante au rezultate mai slabe în ceea ce privește diabetul, sănătatea mintală, sănătatea sexuală și reproductivă și raportează că se confruntă cu o discriminare mai mare din partea profesioniștilor din domeniul sănătății decât bărbații migranți⁴¹.

³⁸ OCDE 2025: Monitoring and Assessing the Impact of National Action Plans Against Racism (Monitorizarea și evaluarea impactului planurilor naționale de acțiune împotriva rasismului)

³⁹ Highlights Report | Good Practice Webinar: 'Rural Housing' | Rural Pact Community Platform (Webinar privind bunele practici în domeniul locuințelor din zonele rurale)

⁴⁰ Setul de instrumente „Social housing and beyond” (Locuințele sociale și dincolo de ele)

⁴¹ Gender equality and health in the EU (Egalitatea de gen și sănătatea în UE): <https://www.saage-network.eu/sites/default/files/media/publication/DS0320880ENN-en.pdf>

Comisia încurajează statele membre să combată discriminarea rasială în domeniul sănătății⁴² și să elaboreze politici echitabile, colaborând cu comunitățile pentru a concepe în comun servicii de asistență medicală. Un pachet de sprijin al UE pentru combaterea stigmatizării a fost prezentat în 2024, iar în cadrul programului „UE pentru sănătate” (EU4Health) **Comisia va continua să ajute statele membre să implementeze politici în domeniul sănătății care combat stereotipurile rasiale**, inclusiv prin îmbunătățirea colectării datelor privind egalitatea, în conformitate cu cadrele juridice naționale.

Integrarea combaterii rasismului în protecția socială și recompensarea acțiunilor locale

Sistemele de protecție socială trebuie să ofere un sprijin eficace tuturor persoanelor. Acest lucru este la fel de important în zonele în care persoanele cu origine rasială sau etnică minoritară se pot confrunta cu obstacole suplimentare în calea accesului la servicii și oportunități sociale din cauza izolării, a lipsei infrastructurii sau a numărului mai mic de furnizori de servicii⁴³.

Pentru a promova o **abordare incluzivă a protecției sociale**, Comisia încurajează statele membre să ia în considerare situația minorităților rasiale sau etnice atunci când elaborează și pun în aplicare politici de combatere a excluziunii sociale. În plus, prima strategie a UE de combatere a sărăciei va încerca să abordeze cauzele profunde ale sărăciei și excluziunii și să consolideze serviciile de sprijin, indiferent de localizarea geografică.

În plus, Comisia încurajează statele membre să pună în practică atât Recomandarea Consiliului privind Garanția europeană pentru copii, ținând cont, acolo unde este cazul, de dezavantajele specifice cu care se confruntă copiii care provin dintr-un context de migrație sau din rândurile unei minorități etnice, cât și Recomandarea Consiliului privind un venit minim adecvat.

Comisia va continua să promoveze inițiativele privind diversitatea și incluziunea, cum ar fi premiul „Capitalele europene ale incluziunii și diversității”, care oferă vizibilitate bunelor practici ale autorităților locale în favoarea unor medii diverse și favorabile incluziunii. Pentru a încuraja și mai mult orașele din UE să combată rasismul, **Comisia va desemna o categorie destinată politicilor de combatere a rasismului**. Aceasta va completa Luna europeană a diversității, sărbătorită anual în mai pentru a sensibiliza publicul cu privire la beneficiile mediilor și locurilor de muncă favorabile incluziunii, încurajând toate tipurile de organizații să ia măsuri concrete pentru promovarea diversității.

Comisia:

- va prezenta o agendă europeană privind cadrele didactice și formatorii, va sprijini cooperarea între școli și proiectele de mobilitate în scopul învățării, precum și cercetarea axată pe educația favorabilă incluziunii;
- va sprijini măsurile statelor membre în favoarea incluziunii în domeniile ocupării forței de muncă, educației, culturii și sportului;
- va efectua un studiu privind situația locuințelor pentru grupurile expuse riscului de discriminare și va prezenta o recomandare a Consiliului privind combaterea excluziunii

⁴² WHO: Tackling structural racism and ethnicity based discrimination in health (OMS: Combaterea rasismului structural și a discriminării pe criterii etnice în domeniul sănătății)

⁴³ Comunicarea Comisiei Europene „O viziune pe termen lung pentru zonele rurale ale UE”

în materie de locuințe;

- va sprijini statele membre în punerea în aplicare a unor politici în materie de sănătate care să elimine prejudecățile rasiale, inclusiv prin îmbunătățirea colectării de date privind egalitatea în domeniul sănătății, în conformitate cu cadrele juridice naționale.

Statele membre sunt încurajate:

- să prezinte inițiative de politică menite să îmbunătățească accesul la educație și formare și oportunitățile de angajare pentru persoanele marginalizate;
- să considere rasismul ca fiind un factor determinant al stării generale de sănătate a unei persoane și să modeleze în consecință politicile în materie de sănătate;
- să ia în considerare situația minorităților rasiale sau etnice atunci când elaborează și pun în aplicare politici de combatere a excluziunii sociale.

CAPITOLUL IV – PROMOVAREA PARTENERIATELOR-CHEIE

Realizarea unei Uniuni Europene cu adevărat incluzive și echitabile necesită o abordare la nivelul întregii societăți, precum și implicarea activă și cooperarea tuturor părților interesate: statele membre, instituțiile și agențiile UE, organizațiile societății civile, partenerii internaționali, autoritățile regionale și locale, sectorul privat și comunitățile afectate de rasism. Comisia își va consolida cooperarea cu părțile interesate și se va asigura că în procesul de elaborare a politicilor se fac auzite voci diverse.

Coordonarea luptei împotriva rasismului la nivelul UE

Coordonatorul Comisiei Europene pentru combaterea rasismului va continua să joace un rol central în activitatea de combatere a tuturor formelor de rasism, facilitând dialogurile structurate cu comunitățile afectate de rasism, consolidând astfel legitimitatea democratică și protejând drepturile fundamentale. Acest coordonator va colabora îndeaproape cu coordonatorul pentru combaterea urii față de musulmani, cu coordonatorul pentru combaterea antisemitismului și susținerea vieții evreiești, cu coordonatorul pentru drepturile victimelor, precum și cu coordonatorul UE pentru tineret.

Combaterea eficace a rasismului necesită participarea semnificativă a organizațiilor societății civile care reprezintă persoanele cele mai afectate. **Comisia va reînnoi Forumul societății civile împotriva rasismului** printr-o cerere de exprimare a interesului și **va elabora un program anual de lucru pentru a ghida activitățile forumului**. Aceasta va fi o oportunitate de diversificare a componenței forumului, integrând perspectivele și expertiza a noi organizații naționale și locale.

Pe lângă dialogul politic în curs cu organizațiile societății civile pe tema combaterii rasismului, Comisia recunoaște rolul esențial jucat de organizațiile societății civile și necesitatea de a consolida spațiul civil, după cum se subliniază în Strategia UE pentru societatea civilă, într-un context în care organizațiile societății civile care combat rasismul se confruntă din ce în ce mai mult cu campanii de dezinformare și cu presiuni periodice. După cum se anunță în acest document, **Comisia va institui o platformă mai amplă a societății civile, care va oferi un cadru regulat și structurat pentru dialogul privind protejarea și promovarea valorilor UE**. Acest lucru va spori reziliența organizațiilor societății civile, inclusiv a organizațiilor care luptă împotriva rasismului.

Pentru a garanta că toate politicile UE contribuie la combaterea rasismului, Comisia va continua, de asemenea, să ia în considerare rasismul ca parte a activității sale de integrare a egalității. Aceste eforturi sunt conduse de comisarul pentru egalitate și sprijinite de punctele de contact pentru egalitate din cabinete și de un **Grup operativ pentru egalitate**, care reunește coordonatori pentru egalitate din toate direcțiile generale.

Promovarea combaterii rasismului la nivel mondial

Politicele UE de combatere a rasismului sunt profund integrate în cadrul internațional privind drepturile omului. UE va continua să pledeze pentru ratificarea universală a Convenției internaționale privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială (ICERD), la care sunt parte toate statele membre ale UE, și va sprijini Declarația și Programul de acțiune de la Durban (DDPA), cadrul global al ONU de combatere a rasismului. Aceste angajamente sunt consolidate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) și de Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței (ECRI) din cadrul Consiliului European, care furnizează recomandări importante de politică și rapoarte specifice fiecărei țări. UE continuă să își asume un rol de lider la nivel mondial prin sprijinirea inițiativelor internaționale⁴⁴, utilizând toate instrumentele de care dispune în cadrul politicii externe și de securitate comune.

Se preconizează organizarea unei mese rotunde internaționale pentru aprofundarea cooperării cu ONU, Consiliul European și alte organisme multilaterale relevante. Aceasta ar trebui să includă discuții periodice privind punerea în aplicare a recomandărilor ICERD și ECRI și o colaborare mai strânsă cu raportorul special al ONU privind formele contemporane de rasism.

UE va continua să își utilizeze diplomația și instrumentele privind drepturile omului, la nivel bilateral și multilateral, pentru a-și promova politicile de combatere a rasismului și a discriminării, inclusiv cu partenerii strategici în cadrul dialogurilor privind drepturile omului, al reuniunilor ministeriale și al summiturilor. Prin intermediul Pactului pentru Mediterana, UE va consolida cooperarea în domeniul educației, culturii și sportului cu țările partenere, promovând înțelegerea reciprocă și incluziunea. La nivel bilateral, UE va continua să pună în aplicare orientările sale privind nediscriminarea în acțiunea externă și alte orientări privind drepturile omului.

De asemenea, va exista o colaborare strânsă cu reprezentanțele Comisiei din statele membre și cu delegațiile UE din țări terțe pentru a promova combaterea rasismului la nivel mondial.

UE își menține angajamentul de a sprijini, pe plan global, apărătorii drepturilor omului și organizațiile societății civile din acest domeniu, în special prin Planul de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația. Sprijinul va fi orientat în special către cei care apără drepturile popoarelor indigene, ale minorităților și ale grupurilor marginalizate care se confruntă cu discriminarea rasială sau etnică. În plus, UE va continua să se implice în analiza și combaterea ingerințelor străine și a activităților de manipulare a informațiilor desfășurate din străinătate care difuzează mesaje rasiste și de incitare la ură.

În cadrul misiunilor sale de observare a alegerilor, UE va continua să monitorizeze în ce măsură minoritățile rasiale sau etnice, cum ar fi populațiile minoritare naționale și populațiile indigene, se bucură de dreptul și de posibilitatea de a participa la afacerile publice și la alegeri în condiții de egalitate⁴⁵.

În ceea ce privește țările candidate și potențial candidate la aderarea la UE, Uniunea va continua să promoveze alinierea progresivă a acestora la legislația UE privind prevenirea și combaterea rasismului și a discriminării rasiale. Pachetul anual de extindere al Comisiei va continua să monitorizeze situația drepturilor omului și punerea în aplicare a nediscriminării și

⁴⁴ De exemplu, Deceniul internațional al persoanelor de origine africană proclamat de ONU, Alianța globală a UNESCO împotriva rasismului și discriminării

⁴⁵ Rapoarte 2023-2025 ale misiunilor de observare a alegerilor Misiunile UE de observare a alegerilor | SEAE

a măsurilor de combatere a rasismului, a xenofobiei, a infracțiunilor motivate de ură și a discursurilor de incitare la ură.

Coordonatorul pentru combaterea urii față de musulmani va organiza un grup de coordonare care va reuni statele membre, instituțiile UE, organizațiile internaționale, țările partenere și organizațiile societății civile⁴⁶ pentru a discuta despre cele mai bune modalități de combatere a urii față de musulmani.

Combaterea rasismului la nivel național

Eforturile de combatere a rasismului trebuie abordate în primul rând la nivel național, regional și local. Comisia va sprijini statele membre prin **atelieri de învățare reciprocă elaborate pentru a coordona politicile naționale cu această strategie**. Comisia va actualiza și va consolida mandatul grupului pentru punerea în aplicare la nivel național a Planului de acțiune al UE de combatere a rasismului⁴⁷, încurajând toate statele membre să se implice activ în acest demers și invitând țările candidate la aderarea la UE să li se alăture. Prin intermediul grupului de experți, Comisia va facilita schimburile de bune practici și va găzdui discuții la nivel de experți⁴⁸.

Comisia încurajează toate statele membre să elaboreze planuri naționale de acțiune împotriva rasismului și le va sprijini în elaborarea și punerea în aplicare a unor astfel de planuri de acțiune, prin intermediul programului CEDV. Comisia încurajează, de asemenea, elaborarea unor planuri locale de acțiune pentru combaterea rasismului în regiuni, orașe, școli și centre comunitare⁴⁹. Unele state membre au numit coordonatori naționali responsabili cu combaterea rasismului și coordonatori pentru combaterea urii față de musulmani și a antisemitismului, pentru a-și consolida și mai mult angajamentul și responsabilitatea la nivel național. Comisia încurajează toate statele membre să urmeze această abordare.

Sprijinirea inițiativelor de combatere a rasismului și a discriminării

Comisia se angajează să sprijine organizațiile societății civile, activismul și eforturile de combatere a rasismului de la nivel local, mai ales în condițiile în care finanțarea acestora este din ce în ce mai redusă⁵⁰. Acest lucru se realizează în principal prin intermediul programului CEDV. Egalitatea și nediscriminarea sunt, de asemenea, abordate în propunerea Comisiei pentru următorul cadru financiar multianual (2028-2034). Ca parte a noului program AgoraEU, Comisia a propus un buget de 3,6 miliarde EUR pentru componenta „Democrație, cetățeni, egalitate, drepturi și valori” (CEDV+), ceea ce reprezintă mai mult decât dublul bugetului programului CEDV.

Comisia verifică dacă beneficiarii fondurilor UE respectă valorile europene atunci când pun în aplicare proiectele finanțate din bugetul Uniunii, în conformitate cu Regulamentul financiar. Comisia efectuează controale riguroase înainte de a acorda granturi. Aceste norme sunt puse în aplicare prin intermediul sistemului de detectare timpurie și de excludere (EDES). Comisia va continua să exploreze cea mai bună modalitate de a utiliza pe deplin setul de instrumente, inclusiv atunci când selectează potențialii beneficiari.

⁴⁶ Comunicat de presă – Reuniune de coordonare pe tema combaterii urii față de musulmani | Comisia Europeană

⁴⁷ Subgrup al Grupului la nivel înalt pentru nediscriminare, egalitate și diversitate și al Grupului la nivel înalt pentru combaterea infracțiunilor motivate de ură și a discursurilor de incitare la ură

⁴⁸ Cum ar fi Principiile directoare comune pentru planurile naționale de acțiune împotriva rasismului și a discriminării rasiale

⁴⁹ Principii directoare comune pentru elaborarea planurilor naționale de acțiune împotriva rasismului

⁵⁰ Centrul European de Politici 2025: Asigurarea spațiului civic al Europei; FRA 2024: Rezumatul principalelor constatări ale consultării FRA privind spațiul civic, care acoperă anul 2024; Civil Society Europe 2025: Contribuție la Raportul anual pe 2025 privind statul de drept

În procesul de acordare a finanțării din partea UE, Comisia va continua să se asigure că statele membre îndeplinesc condițiile orizontale favorizante cu privire la aplicarea și implementarea efectivă a Cartei drepturilor fundamentale, așa cum sunt reglementate de Regulamentul privind dispozițiile comune. Statele membre trebuie să dispună de mecanisme eficace pentru a se asigura că drepturile fundamentale consacrate în Cartă sunt respectate în punerea în aplicare a programelor politicii de coeziune.

În contextul următorului cadru financiar multianual 2028-2034, Comisia propune ca planurile de parteneriat național și regional să includă garanții solide pentru a asigura respectarea statului de drept și aplicarea efectivă a Cartei drepturilor fundamentale a UE. Statele membre și Comisia vor trebui să ia măsurile adecvate pentru a preveni orice discriminare pe criterii de rasă sau origine etnică în timpul pregătirii, punerii în aplicare, monitorizării, raportării și evaluării planurilor.

Comisia:

- va reînnoi Forumul societății civile împotriva rasismului și va elabora un program anual de lucru care să ghideze activitățile acestuia;
- va organiza ateliere cu statele membre pentru a sprijini eforturile naționale de combatere a rasismului la nivel național/regional;
- va actualiza și va consolida mandatul grupului de experți pentru punerea în aplicare la nivel național a Planului de acțiune al UE de combatere a rasismului și va invita țările candidate la aderarea la UE să se alăture;
- va pregăti organizarea unei mese rotunde internaționale pentru aprofundarea cooperării cu ONU, Consiliul Europei și alte organisme multilaterale relevante;
- va furniza sprijin prin intermediul instrumentelor de cheltuieli relevante ale UE pentru a susține proiecte și organizații de combatere a rasismului și a discriminării rasiale.

Statele membre sunt încurajate:

- să elaboreze planuri naționale de acțiune împotriva rasismului și să desemneze coordonatori naționali de combatere a rasismului;
- să sprijine dezvoltarea unor planuri locale de acțiune pentru combaterea rasismului în regiuni, orașe, școli și centre comunitare.

CAPITOLUL V – OFERIREA UNUI EXEMPLU DE URMAT

Promovarea diversității și a incluziunii este esențială pentru asigurarea unui loc de muncă echitabil și eficace, precum și pentru atragerea talentelor. Atunci când membrii personalului se simt reprezentați la toate nivelurile, inclusiv în funcții de conducere, acest lucru le consolidează sentimentul de apartenență și încrederea. Comisia își menține angajamentul de a susține o politică de toleranță zero față de toate formele de comportament discriminatoriu.

Promovarea diversității în procesul de recrutare în cadrul Comisiei Europene

Diversitatea etnică, lingvistică și culturală a Europei ar trebui să se reflecte la nivelul instituțiilor UE. În strategia sa privind resursele umane, Comisia s-a angajat să „conducă prin puterea exemplului în ceea ce privește incluziunea și diversitatea”⁵¹ pentru a reflecta mai bine diversitatea societății europene. Pe baza rezultatelor sondajului privind diversitatea, incluziunea și respectul la locul de muncă, Planul de acțiune privind diversitatea și incluziunea la locul de muncă (2023-2024) a oferit cadrul pentru îndeplinirea angajamentelor strategiei, cu acțiuni specifice pentru o abordare de toleranță zero față de orice tip sau formă de discriminare, inclusiv pe motiv de rasă sau origine etnică. În 2025, sondajul a fost repetat, iar constatările sale vor sprijini un **plan de acțiune actualizat pentru creșterea diversității prin acțiuni de informare și orientări revizuite privind recrutarea**.

Strategiile specifice de recrutare vizează creșterea vizibilității și a accesibilității carierelor în instituțiile UE pentru grupurile subreprezentate. Oficiul European pentru Selecția Personalului (EPSO) a implementat strategii specifice de informare pentru a atrage candidați din toate categoriile etnice, de exemplu prin târguri ale diversității sau parteneriate cu organizații comunitare și ale societății civile. Datele privind diversitatea au fost colectate prin sondaje anonime și voluntare în rândul foștilor candidați la concursurile EPSO, cu scopul de a identifica și aborda eventualele probleme care reduc diversitatea rezervei de candidați.

În ceea ce privește **programul de stagii „Cartea albastră”**, Comisia a aplicat o strategie specifică privind diversitatea și incluziunea, prin materiale promoționale direcționate pentru a spori diversitatea candidaților (de exemplu, pe platformele de comunicare socială). În plus, Comisia revizuieste Decizia privind normele care reglementează programul de stagii și are în vedere deschiderea stagiilor pentru candidații care au absolvit programe de educație și formare profesională, precum și punerea în aplicare a unor acțiuni pozitive pentru grupurile subreprezentate.

Pentru a sprijini elaborarea de politici bazate pe date concrete, inclusiv în ceea ce privește propriile resurse umane, **Comisia va continua să colecteze date privind egalitatea la locul de muncă pe bază voluntară, anonimată și conformă cu drepturile**.

Îmbunătățirea consolidării capacităților

Comisia continuă să propună și să încurajeze programe de formare, de mentorat și de îndrumare pentru întregul său personal, inclusiv pentru cadrele de conducere. Formarea privind prejudecățile neconștientizate și comportamentul etic este completată de module privind prejudecățile rasiale și microagresiunea. Aceste inițiative urmăresc să sporească nivelul de conștientizare, să diminueze comportamentele discriminatorii și să consolideze capacitatea Comisiei de a combate rasismul.

⁵¹ Diversitate și incluziune – Comisia Europeană

În cadrul eforturilor sale, Comisia și-a actualizat cadrul de combatere a hărțuirii pentru a aborda mai bine toate formele de discriminare la locul de muncă, acest cadru fiind aplicabil hărțuirii cu caracter rasist și oricărui alt tip de comportament inadecvat. **Serviciile de sprijin, inclusiv serviciile de mediere și consiliere, consilierul confidențial principal și o rețea de consilieri confidențiali oferă orientări și asistență personalului afectat de discriminare.** Pentru a asigura eficacitatea cadrului de combatere a hărțuirii, Oficiul de investigație și de disciplină se ocupă, de asemenea, de cazurile de discriminare sau de hărțuire cu caracter rasist.

Comisia:

- va actualiza în 2026 Planul de acțiune privind diversitatea și incluziunea la locul de muncă;
- va propune activități specifice de formare, de mentorat și de îndrumare în materie de egalitate pentru întregul său personal și va încuraja participarea la acestea;
- va asigura un mediu de lucru lipsit de discriminare și va pune în aplicare în mod riguros strategia sa de toleranță zero față de hărțuire;
- va continua să implementeze strategii specifice de informare pentru a atrage candidați din toate categoriile etnice;
- va colecta date privind egalitatea, inclusiv prin sondaje de monitorizare a diversității personalului și a experiențelor acestuia la locul de muncă.

Statele membre sunt încurajate:

- să pună în aplicare politici de toleranță zero față de hărțuire în sectorul public;
- să propună, în mod sistematic, tuturor funcționarilor publici cursuri de formare privind diversitatea și combaterea prejudecăților.

CONCLUZIE

Această strategie reprezintă un pas decisiv către o veritabilă Uniune a egalității, în care fiecare persoană să poată să trăiască, să ocupe funcții de conducere și să prospere fără a se confrunta cu rasismul, fie că este vorba de rasismul împotriva persoanelor de culoare, de atitudinile negative față de romi, de antisemitism, de rasismul împotriva persoanelor asiatice sau de ura față de musulmani. Strategia oferă un cadru cuprinzător pentru combaterea tuturor formelor de rasism, rasism interpersonal și structural, discriminare rasială, infracțiuni motivate de ură și violență și propune măsuri concrete care să fie puse în aplicare la nivel european, național și local.

Prin prezentarea acestei strategii de combatere a rasismului, Comisia se angajează să lupte împotriva acestui fenomen într-o manieră holistică, integrând combaterea rasismului în toate politicile UE și colaborând periodic cu părțile interesate. Realizarea de progrese necesită un efort comun la toate nivelurile. Instituțiile și agențiile europene, statele membre, autoritățile regionale și locale, organismele de promovare a egalității, sectorul privat și societatea civilă trebuie să se implice activ și să ia măsuri concrete.

Rasismul contravine valorilor fundamentale pe care se întemeiază UE și dăunează coeziunii sale socioeconomice. Prin garantarea faptului că toate persoanele, indiferent de mediul din care provin, beneficiază de egalitate de șanse în ceea ce privește educația, ocuparea forței de muncă și participarea socială, UE maximizează potențialul tuturor. Mediile diverse și favorabile incluziunii stimulează inovarea, creativitatea și soluționarea problemelor, care sunt

esențiale pentru creșterea economică. În plus, promovarea egalității și combaterea rasismului contribuie la atragerea de investiții și de talente, consolidând capacitatea UE de a concura pe o piață mondială din ce în ce mai interconectată și mai diversă.

Comisia invită Parlamentul European și Consiliul să sprijine punerea în aplicare a acestei strategii. În plus, Comisia invită Comitetul European al Regiunilor și Comitetul Economic și Social European să reunească autoritățile locale și regionale, partenerii sociali și societatea civilă pentru a discuta despre modalitățile de combatere a rasismului.

Comisia va monitoriza punerea în aplicare a măsurilor incluse în această strategie și va prezenta un raport la jumătatea perioadei.